

EXPUNERE DE MOTIVE

În prezent, Legea nr. 248/2005 instituie ca regulă generală eliberarea pașaportului simplu electronic, document cu valabilitate extinsă și caracteristici tehnice superioare, iar pașaportul simplu temporar are un regim de excepție, justificat de împrejurări obiective și urgente.

În practică, însă, exercitarea efectivă a libertății de circulație pentru anumite categorii de persoane este adesea condiționată de posibilitatea de a obține într-un interval scurt de timp un document de călătorie.

Or, pașaportul simplu electronic, prin procedura sa de personalizare centralizată, termenele de prelucrare, livrare și dependența de programări efectuate cu mult timp înainte, nu poate, în mod rezonabil, acoperi toate situațiile în care intervine o nevoie urgentă și obiectivă de deplasare.

Printre aceste categorii de persoane se află și pelerinii, care nu de puține ori sunt persoane în vârstă fără posibilități reale de a intra în posesia unor pașapoarte simple electronice, fie din cauza distanței față de centrele în care sunt eliberate aceste acte, care fac dificilă solicitarea eliberării unui pașaport simplu electronic, fie din cauza termenului scurt în care au nevoia de a obține actul, iar din cauza acestor aspecte, se impune regândirea legislației specifice.

Pelerinajele religioase se desfășoară, de regulă, la date fixe, stabilite cu mult timp în avans, dar pentru un număr semnificativ de participanți decizia de a se înscrie survine într-un interval relativ scurt înainte de data plecării, **fie ca urmare a îmbunătățirii stării de sănătate, fie ca urmare a sprijinului financiar primit de la familie, comunitate sau cultul religios.**

De asemenea, numeroase persoane vârstnice sau provenind din mediul rural, cu acces limitat la mijloace informatice, **constată abia cu ocazia demersurilor pentru înscriere că pașaportul le este expirat sau se apropie de expirare ori nu dispun de mijloacele tehnice necesare pentru realizarea programării online.**

În lipsa posibilității de a obține un pașaport simplu temporar, aceste persoane ar depinde exclusiv de termenele și capacitatea administrativă aferente pașaportului

simplu electronic, ceea ce, în practică, conduce frecvent la imposibilitatea participării la pelerinaj, chiar dacă toate celelalte condiții legale sunt îndeplinite.

De asemenea, alte situații din care rezultă necesitatea unei reglementări exprese sunt reprezentate de cazurile în care pașaportul este pierdut, furat sau deteriorat cu puțin timp înainte de data plecării ori se află depus pentru obținerea unei vize și nu mai poate fi restituit în timp util.

Aceste împrejurări sunt independente de voința solicitantului, însă, în lipsa unei norme clare care să includă persoanele înscrise în grupuri de pelerini în sfera situațiilor pentru care se poate emite pașaport simplu temporar, autoritățile sunt tentate să aplice un standard restrictiv în aprecierea urgenței, calificând pelerinajul ca având un caracter predominant turistic.

Rezultatul este că, în absența instrumentului juridic adecvat – pașaportul simplu temporar – libertatea de circulație și, indirect, libertatea religioasă rămân teoretic garantate, dar lipsite de efectivitate.

În absența posibilității exprese de a elibera pașaport simplu temporar pentru persoanele înscrise în grupuri de pelerini, reglementarea actuală produce o diferență de tratament, greu de justificat în raport cu finalitatea constituțională a protejării libertății religioase.

Astfel, alte categorii de persoane pot beneficia de pașaport simplu temporar pentru motive profesionale, medicale sau familiale, în timp ce persoanele care doresc să participe la pelerinaje – formă de manifestare colectivă a credinței, recunoscută de jurisprudența internă și internațională ca parte a libertății de religie – sunt, în fapt, constrânse să se încadreze în regimul exclusiv al pașaportului simplu electronic, chiar și atunci când constrângerile de timp fac acest lucru imposibil.

Astfel, pentru a asigura posibilitatea reală ca persoanele care participă la asemenea deplasări care necesită existența unui document de călătorie să poată obține, atunci când se impune, pașapoarte simple temporare, este propusă completarea art. 17¹ alin. (1) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, prin introducerea unei noi litere, lit. d), cu următorul cuprins: „d) pentru persoanele înscrise în grupuri de pelerini”.

Este realizată, astfel, o corelare logică între regimul pașaportului simplu temporar și particularitățile acestor călătorii religioase, fără a goli de conținut

caracterul de excepție al pașaportului simplu temporar. Posibilitatea de a obține un pașaport simplu temporar nu înlătură opțiunea generală a cetățenilor pentru pașaportul simplu electronic, ci intervine tocmai în acele cazuri în care accesul la acesta din urmă este, practic, imposibil în termenul avut la dispoziție.

Totodată, înscrierea într-un grup de pelerini este, prin natura sa, ușor de verificat de către autorități, întrucât se bazează pe documente emise de organizatori (liste nominale, contracte de călătorie, adeverințe sau adrese ale cultelor religioase), ceea ce limitează riscul de abuz. În acest fel, se menține echilibrul necesar între exigența de a nu extinde nejustificat sfera pașapoartelor temporare și obligația statului de a crea condiții reale pentru exercitarea drepturilor fundamentale, în special a libertății de circulație și a libertății religioase.

Luând în considerare argumentele prezentate, vă solicităm respectuos sprijinul în vederea adoptării prezentei propuneri legislative.

INIȚIATOR:

Deputat Gheorghe NACOV

